

ADHD

MGR. PETRA RYŠKOVÁ

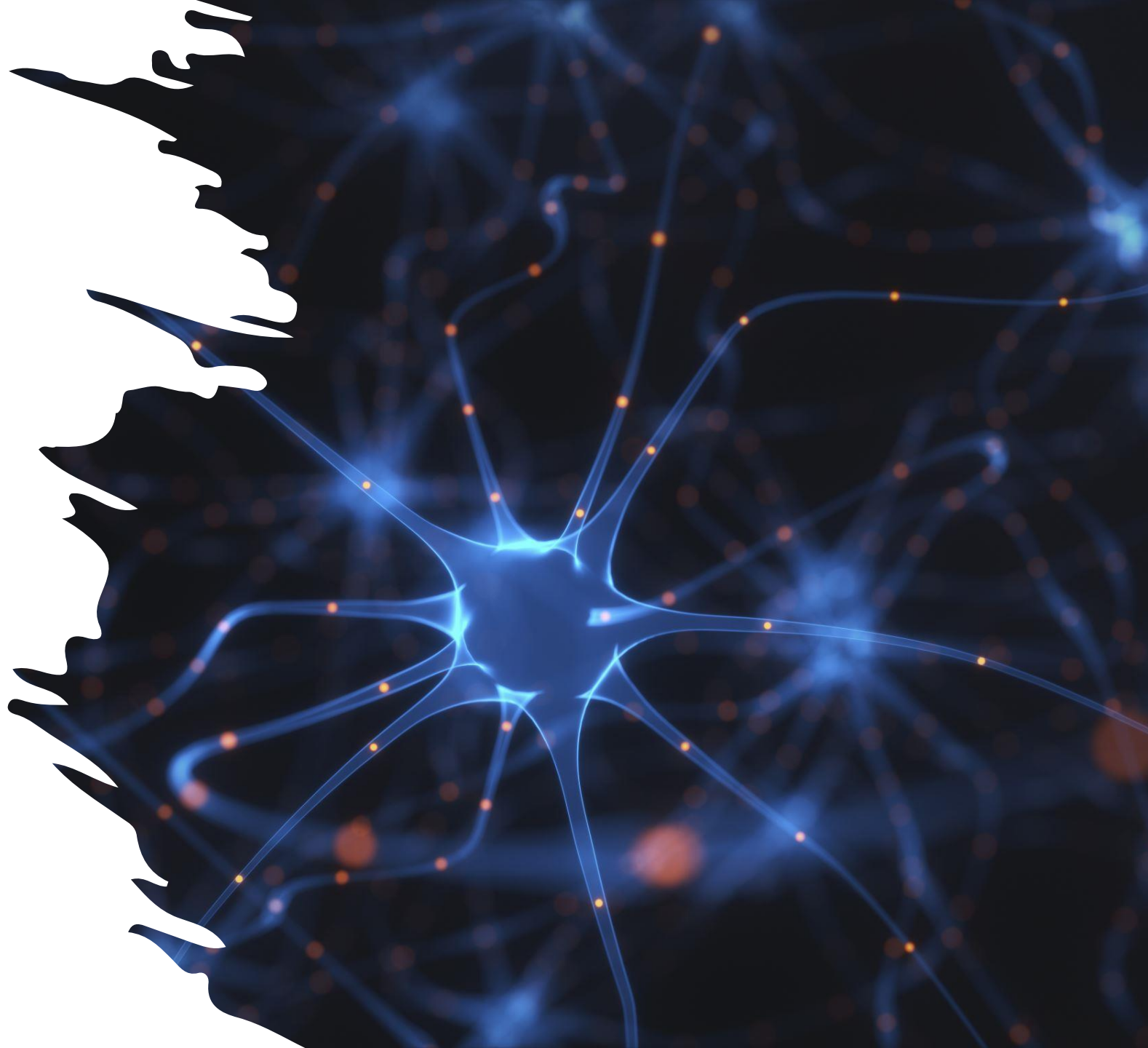
Definice

„... ADHD je vývojová porucha charakteristická věku dítěte **nepříjemným stupněm pozornosti, hyperaktivity a impulzivity**. Potíže jsou chronické a nelze je vysvětlit neurologických, senzorických nebo motorických postižení, mentální retardace nebo závažných emočních problémů.“
(Berkley in Zelinková, 2015, s. 195).

- Objevení před dvanáctým rokem života dítěte.
- Přetrvávají nejméně 6 měsíců.
- Takové stupně, že to není vývojová odchylka.
- Ve více prostředích z nich alespoň jedním je škola.

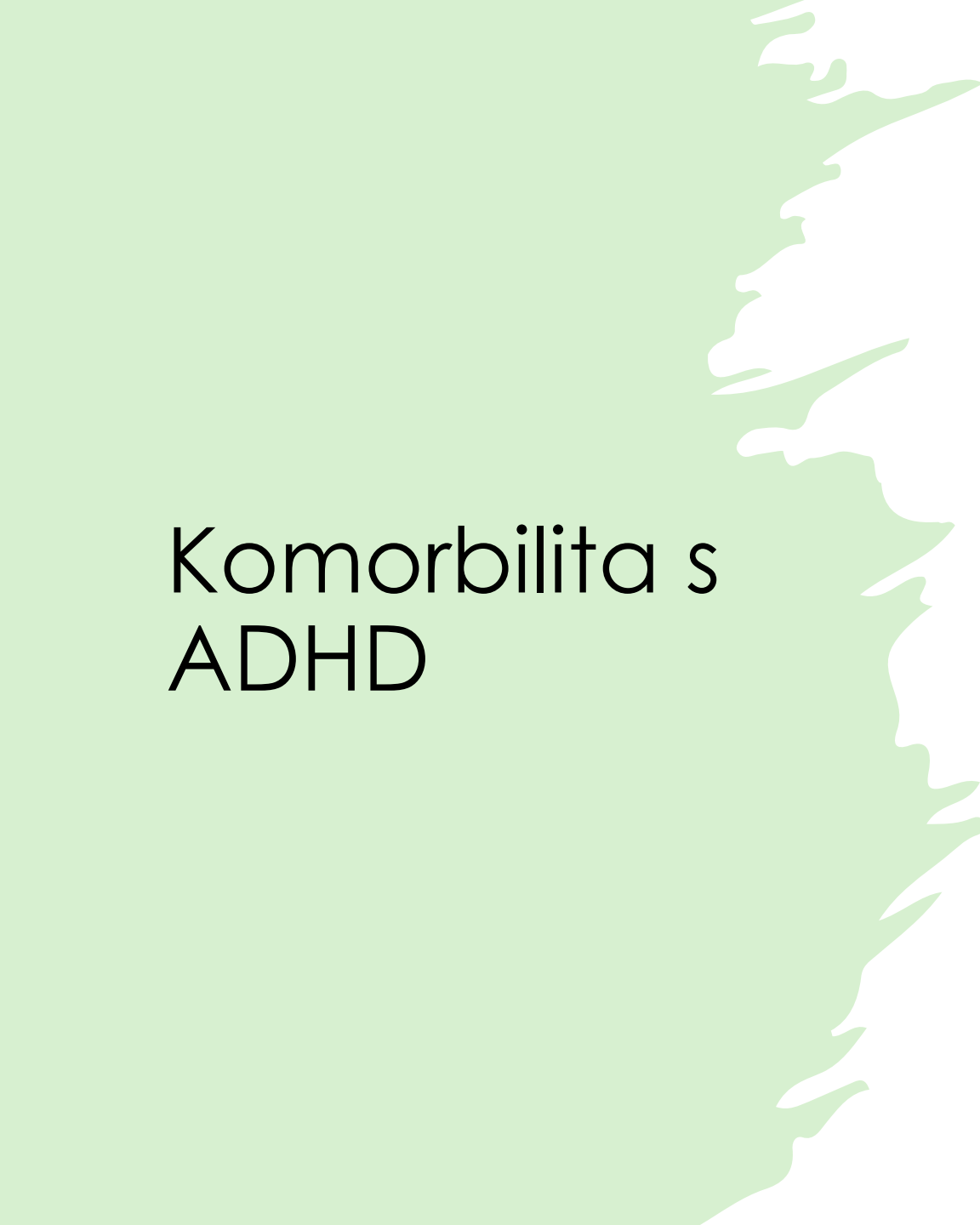
Terminologie

- Lehká mozková dysfunkce
- Lehká dětská ecefalopati
- Hyperkinetická porucha

- ADHD x ADD
- Porucha pozornosti a hyperaktivity x porucha pozornosti bez přítomnosti hyperaktivity

Etiologie a výskyt

- Vysoká úroveň dědičnosti (až 50%).
  - Prenatální a perinatální potíže.
  - 5-10% dětské populace.
  - Častější u chlapců.
  - Přibližně u 50% případů dojde okolo 12 roku k samovolnému ústupu problémů.
-
- **Dopaminový a noradrenalinový systém**
  - **Nízká hladina** - nerozlišujeme rozdíl mezi podstatným a nepodstatným - vše je stejně důležité
  - **Vysoká hladina** - přílišné zaměření na jedno, reagujeme na okolí.

Komorbilita s ADHD

- **60% lidí s ADHD trpí jinou sekundární poruchou**
- **Nejčastější z nich jsou:**
  - Depresivní poruchy
  - Úzkostné poruchy
  - **PCHE**
  - **SPU a PAS**
  - Závislostní chování (3x více než v intaktní populaci)

A light green brushstroke graphic, resembling a paintbrush stroke, with a soft, irregular edge. It is positioned in the upper half of the page, behind the text.

Tři hlavní příznaky

Pozornost: Duševní schopnost, pomocí které se dokážeme zaměřit na určitý objekt a děj.

Rozsah pozornosti

- Určuje velikost oblasti, ve které vnímáme předměty.
- **Rozptýlená pozornost**
- Těkání očima po podmínkách
- Všímání si jakýkoliv podnětů.
- Cokoli odvede pozornost.

Zaměření pozornosti

- Zaměření se na konkrétní podmět a ostatní odsunout do pozadí.
- **Potíže s figurou a pozadí**
- Dění snění, nevnímání okolí.
- Vypadá, že neslyší, nevidí.
- Časté řešení konkrétních detailů a ne celku.

Hyperaktivita

- Nepřiměřená úroveň motorické nebo hlasové aktivity.
- **Střídání časté střídání velkého výdeje energie a únavy.**
- Motorický neklid, vnitřní tenze.

- Práce s uvolnění, relaxací.
- Míček do ruky, skákací míček.

Impulzivita

- Jednání bez předchozí volní kontroly.
- Ovlivňuje schopnost seriality.
- Ovlivňuje úroveň sebekontroly, exekutivních funkcí.
- Má vliv na citlivost a intenzitu reakce.
- **Ovlivňuje sebepojetí.**
- V dospělosti je vnímána jako nejpálčivější potíže.
- **Má souvislost s nižší frustrační tolerancí, náladovostí, menší trpělivostí při učení a přizpůsobení se podmínkám.**

Projevy ADHD v mateřské škole

- Nerovnoměrný vývoj (často horší motorika, NKS)
- Zvýšená afektivity, nižší frustrační tolerance, náladovost, neposlušnost.
- Problémy přizpůsobit se režimu.
- Zvýšená potřeby po pozornosti, potíže se začleněním do kolektivu.
- Problémy s osvojováním si nových činností, sociálních návyků.
- Nedokončování úkolů, odbíhání od činností, potřeba pohybu.
- Z důvodu nerovnoměrného zrání CNS častý odklad povinné školní docházky

Metody výuky

Zvýšená zpětná vazba.

Pozitivní posilování (trest X odměna)

Střídání aktivních a pasivních aktivit.

Respektování učebního stylu (globální stylučení).

Důraz na vizualizaci rozvrhu, úkolů, vizualizaci času, vizualizaci průběhu aktivit.

Dbát na rozvoj učebních strategií např. FIE, KUPOZ, ROPRATEM

Organizace výuky

Využívání jednotné struktury výuky, pravidelného režimu (tento režim mít vizuálně znázorněný).

Tvorba pravidel a tyto pravidla s pedagogickým taktem dítěti připomínat (zaměřit se na pozitivní zpětnou vazbu).

Spíše méně věcí, než více.

Spíše kratší oddělené úkoly s vyhodnocením.

Využívání sebehodnocení.

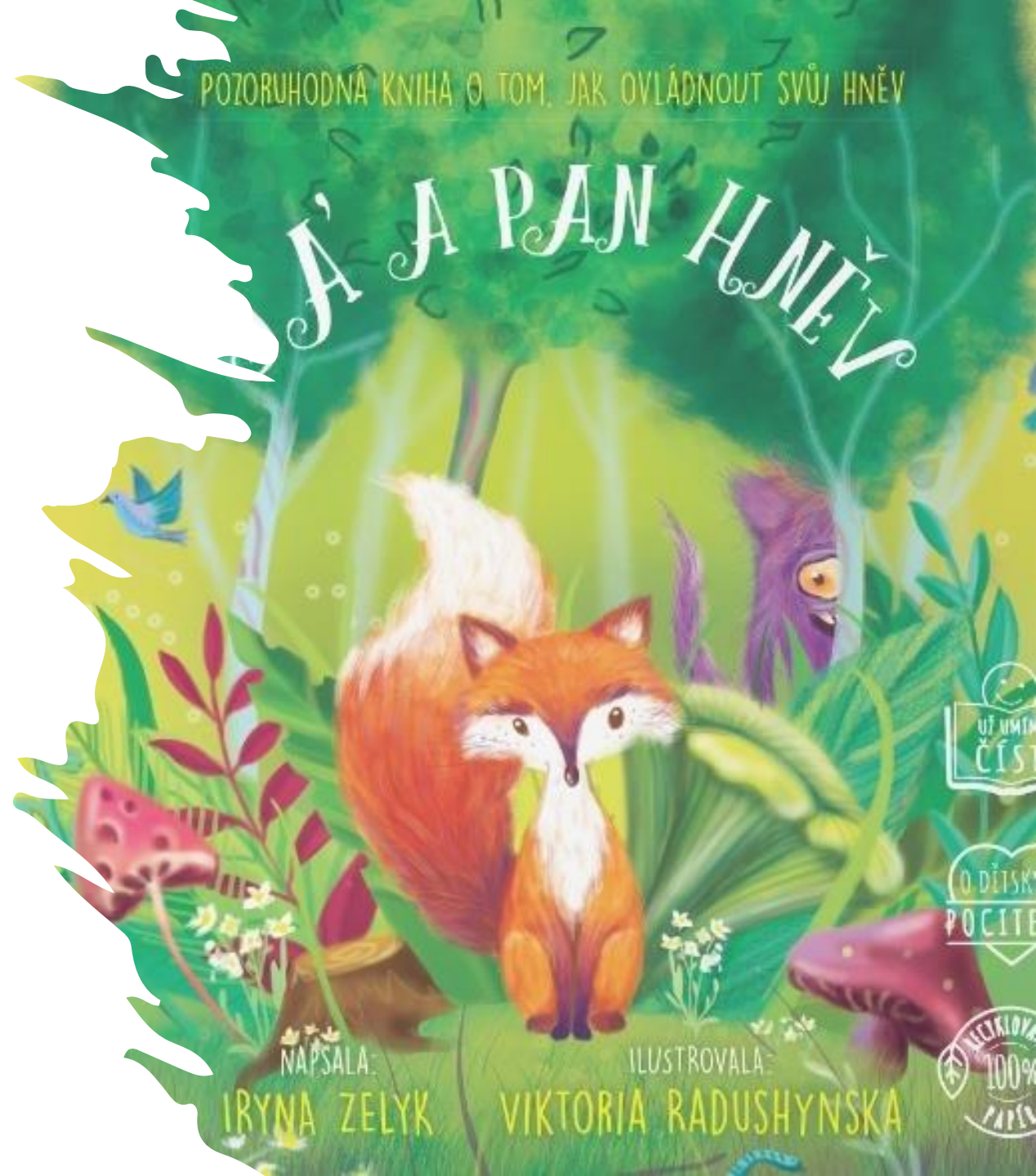

Zařazení aktivních relaxační cvičení.

Publikace vhodné pro děti a ADHD

- Emušáci - Ferda a jeho emoce
- Moře emocí, Stavý
- Tygr dělá uáá uáá
- Já a pan Hněv

Programy vhodné pro děti s ADHD

- **KuPREV**
- Preventivní program pro děti od 4 do 8 roků.
- Primárně a sekundární prevence (1+2)
- Těžiště je práce doma max 15 minut denně po dobu 15 týdnů.
- Zaměřený na orientaci ve světě a životních situacích.
- **FIE (FIE Basic)**
- Reuven Feuerstein.
- Program zaměřený na rozvoj kognitivních funkcí (učí děti se učit).
- Princip plánu, přemostění, všímání.

Odkazy

- [KuPOZ](#)
- [FEUERSTEINOVA METODA INSTRUMENTÁLNÍHO OBOHACOVÁNÍ](#)
- [Nepozorní](#)
- [Máš Vaše dítě ADHD?](#)
- [How to ADHD](#)